

prima instanță: Judecătoria Cimișlia – S. Papuha
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu

Î N C H E I E R E

16 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova,

judecători

Galina Stratulat, Iuliana Oprea,

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocatul Galina Pruteanu, în interesele Idei Abramovici,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ida Abramovici împotriva Consiliului raional Cimișlia și Ministerului Finanțelor privind restituirea averii confiscate, recuperarea valorii bunurilor confiscate în rezultatul represiunilor politice,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de avocatul Galina Pruteanu în interesele Idei Abramovici, s-au admis apelurile declarate de Ministerul Finanțelor și Consiliul raional Cimișlia, s-a casat hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 15 august 2016, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ida Abramovici,

C O N S T A T Ă :

La 01 iunie 2010 Ida Abramovici, prin reprezentantul său, avocatul Galina Pruteanu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Cimișlia și Ministerului Finanțelor, solicitând restituirea averii confiscate, recuperarea valorii bunurilor confiscate în rezultatul represiunilor politice.

În motivarea acțiunii reprezentantul reclamantei a invocat că tatăl reclamantei Gherș Abramovici, născut în 1898, de naționalitate evreu, originar și domiciliat în or. Cimișlia a fost arestat la 13.06.1941, iar la 17.06.1942 a fost condamnat ilegal la 5 ani privațiune de libertate în or. Idei, regiunea Sverdlovsk, Federația Rusă „pentru motive politice”, ca „mare comerciant”. Circumstanțe în care a decedat în locurile de detenție al tatălui său nu le-au fost comunicate.

Menționează că, împreună cu mama sa Ruhlea Abramovici, născută în 1905 și sora Haia Abramovici, născută în 1931, din aceleași „motive politice”, pentru că dețineau în proprietate averea indicată și alte bunuri, au fost ilegal condamnate și deportate în regiunea sudică a Cazahstanului.

Afirmă că, bunurile imobile și restul averii indicate, care constituind doar o parte din patrimoniul lor, au fost confiscate și naționalizate.

Relevă că, din materialele dosarului stocat în arhiva din depozitul special al SIS, se atestă că sunt prezente acte documentate și anume, caracteristica pe numele lui Gherș Abramovici din noiembrie 1940, certificatul din 09.06.1941 și certificatul din 06.06.1955, toate trei semnate de președintele și secretarul Sovietului sătesc Cimișlia, certificatul din 08.11.1941 semnat de secretarul Comitetului raional Cimișlia; certificatul SIS (fostul HKBD) din 12.06.1941; procesul-verbal din 27.10.1941 de interogare a lui Gherș Abramovici în calitate de învinuit, întocmit de anchetatorul HKBD, toate eliberate de Serviciul Informații și Securitate la 01.02.2010, care confirmă că averea confiscată, proprietate a soților Gherș Abramovici și Ruhlea Abramovici, inclusiv: trei case în care erau instalați patru locatari, un restaurant, o construcție pentru comercializarea tutunului, crâșma cu beci (subsol) în care erau șase butoaie cu vin și alcool, o moară de făină, o moară de ulei, un ambar, o pereche de boi, o pereche de cai, două căruțe, trei vaci, un plug, un combain de îmblătit grâul, o desfăcătoare a grâului, 13 ha teren arabil, 2 ha livadă, 2 ha teren plantat cu viță de vie. Astfel, în anul 1954 au revenit în Moldova, însă le-a fost interzis domiciliul în Cimișlia, ulterior, au locuit în mun. Chișinău, după care în anul 1963 Gherș Ruhlea, iar în anul 1969 împreună cu mama invalidă, au plecat la locul de trai stabilit în statul Israel.

Invocă că, din certificate nr. 21-235/09-2761 din 30.06.2009 și nr. 21-235/09-2761 din 09.07.2009, eliberate de Procuratura Generală, au aflat că tatăl, Gherș Abramovici a fost reabilitat la 22.05.1989, iar ea împreună cu mama, Ruhlea Abramovici și sora Haia Abramovici, au fost reabilite la 18.08.1999.

Sușține că, în temeiul art. 12¹ alin. (2) al Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și pct. 7 al Regulamentului privind restabilirea valorii bunurilor persoanelor supuse represiunilor politice, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 627 din 05.06.2007, care stabilește că, cererea de restituire a bunurilor confiscate se înaintează în decurs de 3(trei) ani de la data înștiințării despre reabilitare, își întemeiază cererea sa, prin care solicită recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Comisiei speciale pentru precăutarea cererilor victimelor represiunilor politice nr. 187-02/1-19 din 12.05.2010 și restituirea averii constituită din: restaurant-hotel cu 2 nivele din or. Cimișlia, str. Garda Tânără, ulterior școala moldovenească, 3 (trei) case din centul or. Cimișlia, ulterior folosite ca local al Primăriei or. Cimișlia, casa pionerilor și biblioteca orășenească, care există și la momentul actual și pot fi restituite; construcția pentru comercializarea tutunului, crâșma cu beci (subsol) în care erau șase butoaie cu vin și alcool, o moară de făină, o moară de ulei, un ambar de grâu, sau valoarea acestora, care nu există și nu pot fi restituite; 13 ha teren arabil, 2 ha teren plantat cu viță de vie și pe acest teren căsuța paznicului cu două odăi, 2 ha teren-livadă de mere și pere, toate împrejmuite cu nucari, din extravilanul or. Cimișlia în direcția spre or. Comrat un iaz din

aproprierea satului Coștangalia suprafața 10 ha; doi cai de soi arăbesc pentru călărie, două căruțe, trei vaci de soi suedez, doi boi, un plug, un combain de îmblătit grâul, o desfăcătoare a grâului sau recuperarea valorii acestor bunuri, dacă nu pot fi restituite.

Prin cererea de concretizare a cerințelor reclamanta a solicitat recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Comisie speciale pentru precăutarea cererilor victimelor represiunilor politice nr. 187-02/1-19 din 12.05.2010 și restituirea: restaurantul-hotelul cu 2 nivele din or. Cimișlia, str. Garda Tânără, ulterior școala moldovenească, 3 (trei) case din centrul orașului Cimișlia, ulterior folosită ca local al Primăriei or. Cimișlia, casa pionerilor (casa de creație pentru copii și tineret) și casa părintească în două nivele situată pe str. Garda Tânără (pe dreapta spre satul Mihailovca), care există și la momentul actual și pot fi restituite; construcția pentru comercializarea tutunului, crâșma cu beci (subsol) în care erau șase butoaie cu vin și alcool, o moară de făină, o moară de ulei, un ambar de grâu, sau valoarea din aceste bunuri, care nu există și nu pot fi restituite; 13 ha teren arabil, 2 ha teren plantat cu viță de vie și pe teren căsuța paznicului cu două odăi, 2 ha teren-livadă de mere și pere, toate împrejmuite cu nucari, din extravilanul or. Cimișlia în direcția spre or. Comrat, un iaz din apropierea satului Coștangalia cu suprafața de 10 ha; doi cai de soi arăbesc pentru călărie, două căruțe, trei vaci de soi suedez, doi boi, un plug, un combain de îmblătit grâul, o desfăcătoare a grâului sau recuperarea valorii acestor bunuri, dacă nu pot fi restituite.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 15 august 2016 s-a admis parțial acțiunea depusă de Ida Abramovici și s-a încasat din contul bugetului local al Consiliului raional Cimișlia și din contul Ministerului Finanțelor, în mod solidar în contul Idei Abramovici suma de 282 858 lei, în contul bunurilor naționale. În rest acțiunea s-a respins.

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia din 27 septembrie 2016 s-a corectat eroarea de calcul evidente admise la emiterea dispozitivului hotărârii Judecătoriei Cimișlia din 15 august 2016, înlocuind suma de „282 858 lei” cu suma de „368 780 lei”.

Nefiind de acord cu hotărârea și încheierea primei instanțe, avocatul Galina Pruteanu în interesele Idei Abramovici au constat-o cu apel.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe Ministerul Finanțelor și Consiliul raional Cimișlia au constat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017 s-a respins apelul declarat de avocatul Galina Pruteanu în interesele Idei Abramovici, s-au admis apelurile declarate de Ministerul Finanțelor și Consiliul raional Cimișlia, s-a casat hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 15 august 2016, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ida Abramovici.

La 10 mai 2017 avocatul Galina Pruteanu, în interesele Idei Abramovici, cu respectarea termenului prevăzut de art. 434 Cod de procedură civilă, a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, hotărârea și încheierea primei instanțe din 15 august 2016 și din 27 septembrie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri prin care a admite integral acțiunea.

În susținerea recursului a indicat că, instanța de apel și instanța de fond la emiterea actelor de dispoziție au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept material, prin neaplicarea legii care trebuie să fie aplicată, au interpretat în mod eronat legea, precum și au încălcat esențial și aplicat eronat normele de drept procedural, care au dus la soluționarea greșită a pricinii, aprecierea arbitrară a probelor, care au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

La 03 august 2017 Consiliul raional Cimișlia a depus referință asupra recursului declarat de către avocatul Galina Pruteanu, în interesele Idei Abramovici, solicitând respingerea acestuia cu menținerea deciziei instanței de apel din 02 martie 2017.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de avocatul Galina Pruteanu, în interesele Idei Abramovici, urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de avocatul Galina

Pruteanu, în interesele Idei Abramovici, este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, completul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În cazul de față, argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Completul reinterează și faptul că, recursul trebuie să fie unul „efectiv”, atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (a se vedea *Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr. 45701/99 § 137, ECHR 2001-XII*). În același timp, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2001, Meyer vs Germania, 22 martie 2016*), însă în recursul declarat asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către avocatul Galina Pruteanu, în interesele Idei Abramovici, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de avocatul Galina Pruteanu, în interesele Idei Abramovici, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Svetlana Filincova

judecători

Galina Stratulat

Iuliana Oprea